

BRUOŽAI

Rašo V. G.

Lietuvių muzikos šventė
Klaipėdoj suimti 142 naziai
Lenkai savinasi žalgirį
Apie seimą Clevelande.

Pereitam sekmadieny, rugpjūčio 19 dieną Chicagos mieste viešpatavo lietuvių muzika. Garšusis Simfonijos orkestras pasaulinėj parodoj grojo musų kompozitorių veikalus. Apart to dainavo Ch. operos daininkė p. Barbara Darlys-Drangelienė, p. J. Olšauskas ir komp. A. Vanagaitis.

Su savo šokiais pasirodė ir Jaunoji Birutė. Šiai mažučių organizacijai buvo nepaprasta garbė dalyvauti sykiu su "didžiuliais".

Šis parengimas buvo rimtas ir įspūdingas. Niekas rengėjų nebandė išnaudoti jo savo politiniams tikslams arba šmeižimui kitų, kaip tai buvo daroma tuojau po pirmosios "Lietuvių Dienos" — rugpj. 5.

Iš Kauno atėjo telegrama, jog Klaipėdoj ir arti sienos susigrūpavę hitlerininkai bandė įvykinti perversmą ir užimti valstybinę stotis. Jų planas numatė puolimą stoties, telegrafo ir komendantūros. Kilus triukšmui ir susišaudymams butų skubiai pašaukti hitlerininkų būriai, o gal ir kariuomenės dalys iš Vokietijos.

Bet Lietuvos valdžia laiku sugriebė ir nieko nelaukdamai areštavo 142 nazistus. Jie visi dabar atiduoti karo teismui ir bus greičiausiai, arba pasodinti kalėjiman arba ištremti.

Mūsų amžius yra, taip sakant, oro gadyne. Zmonės stengiasi nuskristi kuo toliau ir kuo aukščiau. Štai jaunas Amerikos lietuvis leit. F. Vaitkus bar dydys pasiekti orlaiviu Lietuvą. Kelionė ilga ir pavojinga, bet gal ši kartą laimė bus su juom.

Kitas oro pionierius, belgų mokslininkas August Piccard planuoja statyti naują stratosferinį balioną, kuris galėtų pakilti virš 18 mylių į aukštį.

Dabartinis oficialis rekordas yra 13 mylių. Gal ateis laikas, kuomet žmonės koku nors stebuklingu būdu pasieks ir mėnulį ar kitas planetas.

Tannenberg, arba lietuviškai tariant — žalgiris pasiškis žinomo istorijoj dar ir kaipo mirusio Vokietijos prezidento Hindenburgo palaidojimo vieta. Šioj vietoj stovi milžiniškas paminklas, paminėjimui rusų armijoj sumušimui pradžioje pasaulinio karo.

Amerikos lenkai, mėgdami save pasigirti, paskelbė, jog žalgirio, 1410 metais lenkai visiškai nugalėjo kryžiuočių ordoną ir todėl, girdi, lenkamis reikia dabar tik pasididžiuoti.

Bet tai aiškus istorijos falsifikavimas. Kryžiuočiai likosi sumušti ne acių lenkamis, bet didžielej Lietuvos kunigaikščiui Vytautui, kuris ten sulosė svarbiausią rolę.

Neseniai gavome Clevelando veikėjų atsišaukimą dalyvauti ten rengiamam pradžioj spalio mėnesio vidurinės srovės seime. Po pakvietimo pasirašo mums žinomi darbuotojai, kurie nurodo, jog seime bus svarstoma pirmoj eilėj Vilniaus reikalai, o paskiau bus paliesta ir eilė kitų klausimų.

Zinoma, tikslas yra geras. Pasitarimai yra naudingi ir dažnai paskatina prie didesnio veikimo. Bet mes abejojam ar šis seimas galės sutraukti tiek atstovų, kad jis turėtų sprendžiamos reikšmės. Šioj vasaroj jau buvo keli seimai ir mūsų žmonės, ypač tie kurie toliau gyvena ir užimti nuolatiniais darbais vargiai ar įstengs atvykti Clevelandan paskirtu laiku.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA

Published by
Lithuanian National League
of America
Consisting of 100 Branches, Located
in all Principle Cities of the
United States.
SANDARA
814 W. 33rd Street, Chicago, Ill.
Calumet 6191

METAI XXI

PENKTADIENIS, RUGPIUČIO-AUGUST 24 D., 1934 M.

No. 34

Lenkų-Prancūzų Ginčas Baigėsi Dvikova

Varšuva, Rugpj. 22. — Lenkų spaudos puolimai ant Prancūzijos tapo šiandien žymiai nusilpninti, sužeidžiant Lenkijos pirmaeilinio žurnalisto, pulk. Ignaco Matuszewskio, kuris tapo pašautas, gana pavojingai, dvikovoje.

Matuszewskis, kuris yra įžymiu nariu Maršalo Juozo Pilsudskio neoficialio kabineto, pulkininku, ir vienkart vyriausiu redaktorium Pilsudskio oficialio laikraščio, "Gazeta Polska", randaš Omega ligoninėj, Varšuvoj. Ligoninė gydytojais praneša, kad jiems uždrausta kalbėti apie jo padėtį. Smulkmenos dvikovos, kuri įvyko Varšuvos priemiesty, yra taipgi slepiamos Lenkijos vyriausybės.

Matuszewskio priešų buvo prf. Wladimir Lednicki, kuris skundėsi, kad pulkininkas niekino jo tėvą, kuris pereitą savaitę papildė saužudystę, kad jis tapo įveltas į valdžios persekiojimą žirardovo verpykloje už vengimą taksų. Verpyklos yra nuosavybe Margel Boussar, Prancūzijos kapitalisto, kuris pasamdė vyresnį Lednickį savo advokatu.

\$2,000,000 pabauda

Valdžios nuosprendis uždėti \$2,000,000 pabaudą ant žirardovo kompanijos buvo paduota kaipo svarbiausia priežastis Lednickio saužudystės.

Pastarais laikais Prancūzų ir Lenkų spauda spausdina asitrijus puolimus viens kito, po to, kaip Prancūzija pasiryžo sudaryti "Rytų Lokarno". Matuszewskis vadovavo Lenkų puolimui. Konservatyvis laikraštis, remiantis valdžią, "Dzieniek Poznański", skelbė, kad dokumentai buvo rasti tarp popierių pas Varšuvos advokata, kurie rodo, kad Prancūzija remianti tautinį antisemitiską judėjimą Lenkijoje. Advokatas ir trisdešimts kitų jaunų vyrų tapo areštuoti. Į tą propagandą esąs įsivėlęs ir Prancūzijos ambasadorius Lenkijoj, Jules Laroche.

LAUKIA "LITUANIKOS II"

Susidomėjimas "Litanikos II" skridimu Lietuvoje yra labai didelis. Diena iš dienos laukiama žinių iš Amerikos. Lietuvoje Vaitkui priimti susiorganizavo ir tebesiorganizuoja visa eilė komitetų, netik Kaune, bet ir provincijoje, ypač Klaipėdoje. Nors ALTASS skridimui pinigų nebeprašo, tačiau jie Lietuvoje dar renkami ir į Ameriką siunčiami. Lietuvoje yra tokia nuomonė, kad nesvarbu, kas skrenda "Lituania II", bet svarbu, kad ji laimingai ištiestų sparnus Amerikoje ir pasiektų tų žemę, tuo lietuvių tautai nuplėnydama naują garbės vainiką.

Reikia pastebėti, kad Vaitkaus skridimu, ypač labai susidomėjęs lietuviškas kaimas, kuris ir siems sunkiems laikams esant, aukoja savo pinigus, kad tik pavyktų Atlanto nugalėjimas. Žmonės jau dabar tebekalbina tik apie "Lituania II", prisimindami tuos jausmus, kuriuos lietuvių tauta taip nuoširdžiai pareiškė tragingai žuvusiems didvyriams Dariui ir Girėnui.

Naujasis, specialis "Litanikos II" motoras, Pratt & Whitney WASP SIDE. Tas motoras, pastatytas leit. Vaitkaus skridimui, išvysto 620 arklių jėgos. Paleidus motorą visu smarkumu, "Lituania II" galėtų skristi iki 200 mylių per valandą greitumu.

VOKIEČIAI JAU PUOLA LATVIJĄ IR ESTIJĄ.

Naciai sakosi Pabaltijį laimėsia.

Berlynas. "Nachtausgabe" ve damajame svarsto vadinamą vokiečių tautinės mažumos Latvijoje ir Estijoje "Baltijos misiją". Pasak laikraščio, vokiečiai baltai sudaro trečiojo reicho "avangardus šiaurės rytuose". Laikraštis išdidžiai tvirtina: "Be vokiečių pagalbos nebūtų nei Latvijos nei Estijos". Jis, laikraštis, konstantuoja, kad vokiečiai baltai dabar yra išstumti "iš savo viešpataujancios politinės, socialės, ekonominės ir kultūrinės padėties". Tų dviejų naujai paskelbtų demokratiškos respublikų atsi spyrimas bolševikams būtų visiškai neįmanomas, jei nebūtų sukėlė vokiečiai baltai ir vokiečių laisvės korpusas. Toliau laikraštis tvirtina: "Lygiai kaip latviai ir estai pasinaudojo rusų revoliucija, taip jie išnaudojo ir vokiečių baltų mirties nepaisantį narsumą ir gabumus. Be jų, gal egzistuoti Londone ar Paryžiuje emigracinė latvių ir estų vyriausybė, bet, aišku, ne latvių estų valstybės". Esą gyvybinės svarbos latviams ir estams, kaip ir visai vokiečių, turi tas faktas, kad vokiški avangardai išlaikytų savo pozicijas Pabaltijy.

"Bet dabar atrodo, — pareiškia laikraštis toliau — kad esant pusiau diktatoriškai Ulmanio Latvijoje ir Pesto Estijoje valdžiai, kilo nauja vokiečių persekiojimo banga. Taip didelė kvailystė, argi latviai ir estai manytų, kad jie galėtų pralenkti baltus? — klausia laikraštis. Ar Latvija ir Estija tos dvi mažos valstybės, nori turėti ateitį, jei jos griaua geriausias krašto jėgas — geriausią junginį su Vakarais?" Laikraštis baigia šitaip: "Pabaltijys turi savo misiją. Ta misija priklauso taip pat visai vokiečių prie 700 metų pasirinktoje tėvynėje. Ji gali būti laikinai ujam, bet ji laimės".

VOKIEČIŲ NUSISTATYMAS LINKŲ RYTŲ LOKARNO PAKTO

"Izvestijos" demaskuoja vokiečių nenorą prisidėti prie rytų pakto.

Maskva. Ryšium su "Wirtschaftsdienst" paskelbtu straipsniu del rytų pakto, "Izvestijos" rašo, kad tas straipsnis visiškai atidengias paslėptus motyvus, del kurių vokiečių fašizmas nepalankiai žiūri į rytų paktą. Vokiečių spaudos tvirtinimas, kad po regionalinio pakto priedanga dalykas eina apie Sovietų prancūzų sąjungą, kaip tvirtina "Izvestijos", yra melagingas nuo pradžios iki galo, nes paktas yra nukreiptas tikrai prieš puolantį kraštą, ir jei Vokietija neturi noro nieko pulti, tai jis ir negali būti nukreiptas prieš ją. Iškeldavos toliau argumentą prieš rytų paktą, kurį nurodo "Wirtschaftsdienst" ir kuriuo pabrėžia, kad paktas apriboja Vokietijos ir Lenkijos "judėjimo laisvę" ir rytus, "Izvestijos" rašo: "Mes nežinome, kiek Wirtschaftsdienst" turi teisės kalbėti Lenkijos vardu, tačiau nėra abejonės, kad to ekonominio organo lūpomis kalba niems vokiečių buržuazijos sluoksniai. Nėra abejonės, kad "Wirt." išplepa vokiečių imperializmo slapčiausias mintis. Kitaip, kaip baime nustoti ekspansijos laisvės į rytus, negalima paaikškinti Vokietijos pasipriešinimo rytų regionaliniam paktui, kuris išvalytų kelią draugiškiesiems santykiams tarp Vokietijos ir Rytų Europos valstybių, lygiai kaip ir tarp Vokietijos ir Prancūzijos".

pat visai vokiečių prie 700 metų pasirinktoje tėvynėje. Ji gali būti laikinai ujam, bet ji laimės".

LENK. PRIKLAUSANTI PRIE PABALTIJOS VALSTYBIŲ

Taip pasakęs pats Bekas Taline

Varšuva. Vokiečių telegrafų agentūra praneša, kad Lenkijos užsienių reikalų ministeris Bekas Taline pareiškė, kad Lenkija priklausos prie Pabaltijos valstybių ir todėl domis visais klausimais, kurie liečia Pabaltijos valstybes. Kaip toli turi tas bendradarbiavimas nueiti, esą sunku pasakyti. Esą, beabejojimo visų Pabaltės valstybių interesų solidarumas turis pareikšti ir surasti tinkamą kelią.

Beko ir Siljamos pasitarimas

Estų telegramų agentūra del pasibaigusių pasitarimų tarp lenkų užsienių reikalų ministerio Beko ir estų užsienių reik. min. Seljamos skelbia tokį pranešimą: abu ministriai turėjo progos peržiūrėti visus abiejų kraštų santykius liečiančius klausimus. Jie galėjo konstantuoti visišką abiejų pusių nusistatymų sutapimą. Buvo išaiškinta, kad abiejų vyriausiųjų bendradarbiavimas del politinės stabilizacijos rytų Europoje, kuris jau davė tokių puikių rezultatų stiprinant taiką, bus tęsiamas ta pacia draugingumu dvasia. Abu min. pasinaudojo proga pasiinformuoti tarpusavyje įvairiais bendros politikos klausimais, kuriais abi valstybės yra suinteresuotos. Čia įėjo ir tarpu savio paramos teikimo pakto planas, kuris dabar sudaro tarp tautinių derybų centrą.

—Rugpjūčio 7 dieną Kaune Vokiečių pasiuntinybė surengė gėdulingas pamaldas už mirusį Vokietijos prezidentą Hindenburką. Pamaldose dalyvavo ir vyriausybės atstovai. Hindenburgas karo metu buvo Kaune.

Naziai Rengė Perversmą Klaipėdos Krašte

SUIMTA 142 NAZIAI IR ATIDUOTI KARO TEISMUI.

Kaunas, Lietuva. — Rugsėjo 21 dieną atėjo žinios iš Kauno, kur pranešama, kad Klaipėdos krašte naziai bandė išaukti maistą, kad davus progą įsimašyti nazijų organizuotiems būriams ir, vėliaus reguliari Vokietijos kariuomenei ir ta proga atplėsti Klaipėdos kraštą nuo Lietuvos, ką jie jau seniai rengėsi padaryti. Tačiau dėka Lietuvos žvalgybos ir policijos budrumui, jiems tas nepavyko.

Lietuviai su hitlerinikais seniau elgėsi labai švelniai ir tas jiems davė daug drąsos rengimui prieš visokių avantiūru.

Bet Lietuvos valdžia pamačiu si jų planus, pradėjo atydziai sekti jų akciją ir įsitikino,

kad ilgiau negalima laukti ir pradėjo valyti Klaipėdos kraštą nuo priešvalstybinio gaivalo. Pasėkoje to, tapo iškelta daug bylų vokietininkams už priešvalstybinį veikimą. Kuomet hitlerininkai pajuto, kad gali but jiem karšta, jie griebėsi paskutinių priemonių — surengti perversmą, kad butų galima pateisinti trečio reicho įsikišimą į Klaipėdos krašto reikalus. Bet tas neisėgė. Lietuvos budrioji policija susekė jų planus ir areštavo net 142 nazijų vadus, kurie dabar yra atduoti karo teismui.

Dabar Hitlerio valdžia vėliai turės progą protestuoti prieš Lietuvos valdžios "žiaurų" elgimąsi su vokiškios kilmės Klaipėdos krašto piliečiais. Tačiau pasaulis jau turėjo progos pažinti hitlerininkus ir gerai žino jų planus — "joti i rytus".

KO MINISTERIS LOZORAITIS LANKESI MASKVOJ

Kaip jau buvo rašyta, per pastaruosius 14 metų susidarė draugiški santykiai tarp Lietuvos ir Sovietų Rusijos. Sovietų Rusija dažnai pareiškėdama iniciatyvos daugelyje svarbių tarp tautinių talkos sutarčių reikalų, randa visados atbalsį Lietuvoje. Neseniai SSSR, drauge su Prancūzija, kaip žinome, išklė vadinamojo Rytų Lokarno pakto klausimą. Norėdama su kiekviena valstybe pirmiausiai šį paktą atskirai apsvarstyti, Sovietų Rusija ir kviečiasi Maskvon į Rytų Lokarno įeinančių valstybių atstovus. Pirmiausiai buvo pakviestas Estų užsienių reikalų ministeris, o rugpjūčio 1—4 d. Maskvoje viešėjo Lietuvos užsienių reikalų min. Lozoraitis.

Jis su Sovietų Rusijos vadovaujanciais žmonėmis svarstė Rytų Lokarno paktą ir pažymėjo, kuo Lietuva galėtų prie jo įgyvendinimo prisidėti. Kaip praneša Sovietų spauda, Lozoraičio ir Sovietų Rusijos atstovų pasikalbėjimas abi šalis patenkino. Tai rodo, ir tas nuosirdumas, kurį Maskvoje ir Leningrade Sovietai rodo Lietuvai.

Litvinovas ir Lozoraitis abu pripažino, kad Lietuva ir Sovietų Rusija jungiama tradicinės bičulystės, kuri auga, stiprėja ir plečiasi vis labiau ir į ūkio sritį. Buvo pažymėta, kad Lietuva kovojančių už taiką valstybių stovi pirmoje eilėje.

Mums labai įdomu pažymėti, kad ministerio Lozoraičio kelionė į Maskvą padarė didelio įspūdžio Vokietijoje ir Lenkijoje. Mat, abi šios valstybės yra priušingos Rytų Lokarno paktui, ku kuris užkirstų kelią Vokietijos veržimuisi į Rytus ir apsaugotų Baltijos neliečiamumą.

Ypač lenkamis labai nepatiko komisarų Litvinovo išsireiškimas, kuriame buvo paliestas padary Vilniaus klausimas. Tame Litvinovo pareiškime dar kartą Vilnius buvo pripažintas Lietuvai ir tokią smarki forma, kad Lenkijos spaudoje sukėlė daug komentarų ir Sovietų puolimo Klaipėdai apie šią Litvinovo pareiškimą, vokiečiai sako, kad jo pasėka yra paastrėjęs Lietuvos pasipriešinimas Varšuvos noriamam Lenkijos ir Lietuvos san-

ZIAURUS 70 METŲ SENĖS NUZUDYMAS.

Gegužės 31 d. Vilkaviškio valsčiuje, Starkų kaime dingo be žinios 70 metų senelė Kreivaitienė. Iš pradžių jos likimų beveik niekas nesirupino. Tik kai birž. 9 d. gretimame Kašiuj kaime po tiltu buvo rasti kruvinai senelės rubai, imtasi jos ieškoti. Įvykis praneštas krim. policijai. Po ilgo ir sunkaus tyrinėjimo, policija susekė pėdsakus ir Kreivaitienės lavoną rado vieno Starkų kaimo ūkinuko laukuose užkastą pusę metro žemėje. Pasirodo, kad šią senę nužudė del jos kaimynai vokiečiai, kuriems ji buvo paskolinusi kelis šimtus litų pinigų. Įtariamieji suiti, tačiau kaltais nepripažįsta. Tačiau daiktiniai įrodymai ir liudininkai jų nusikaltimą patvirtino. Jie dabar laikomi Vilkaviškio kalėjime.

Kreivaitienės nužudymas labai jaudina Vilkaviškio apylinkės gyventojus, nes šios rūšies nužudymas Lietuvoje lig šiol dar yra retinybė.

—Užsienio lietuviams remti draugija neseniai išleido draugijos sekretoriaus Petro Rusecko parašytą knygelę, kurioje suglaustai išdėstyti svarbiausi užsienio lietuvių reikalai, kas daryti, kad užsienio gyventieji lietuviui sulauktų geresnio rytojaus, apie organizavimąsi koloniją, steigimą ekonominių draugijų ir tt. Knygelė parašyta visiškai rimtai ir klausimai išsamiai išnagrinėti.

tykių sunormavimui. Tačiau toks pareiškimo aiškumas, suprantama, eina vien tik iš lenkiško taško.

Nežiurint kas bebūtų, Lietuva Vilniaus krašto niekadosis išsivadavė ir neišsivadės, kol lenkai neatitaisys liuiviam padarytą skriaudą. Tą puikiausiai supranta ir tolgiajai politikai, kurie paskutiniujuoju laiku daugelyje kraštų pabrėžė neginčijamas Lietuvos teises į Vilnių. Reikia pažymėti, kad dabartinis Vilniaus ginčas tarp Lietuvos ir Lenkijos labai trukdo Rytų Europos taikai įgyvendinti. Jo pašalinimu rėpinasi didesnės valstybės.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINIS SANDAROS LAIKRAŠTIS.

LITHUANIAN WEEKLY
Published Every Friday by

LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE

Editorial Office:
814 West 33rd St., Chicago

Telephone Calumet 6191

SUBSCRIPTION RATES:

In The United States per year \$2.00
In Canada and All Foreign Countries per year \$3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra Savaitinis Laikraštis, leidžiamas kas Penktadienis. Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, 814 West 33rd Street, Chicago, Illinois.

UŽSISAKYMO KAINA:

Suvienyose Valstijose metams \$2.00
Užsienyje metams \$3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.
Vyriausia salies valdžia ir suverenai yra pati tauta, išreiškianti savo valią, slapta ir teisėtai balsavimu visų pilnamečių ir pilnamečių gyventojų — vyrų ir moterų.
Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio bei kultūrinio gyvenimo centras yra Vilnius.
Visuotinis bepalikškas švietimas ir mokslo bei kultūros kėlimas tarpe Lietuvos ir išėjusių Lietuvių.
Kuoartimiasis broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išėjusių Jungtinės Valstijos ir kitose šalyse.
Bendros pastangos ir veikimas įgyvendinti Lietuvoj ir visoj tautoj plačiausius Demokratinės principus.
Visiems tikėjimams ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir atskirimas tikybinio veikimo nuo politinio.
Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių išitikimybė Konstitucijai.
Atšivengiant į tautos ateitį — pastangos priangaugiančią Lietuvos kartą — jaunūmenę, išaukšti sveiką, apsvieštą ir tautiskai susipratusių.
Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais būdais — Mes be Vilniaus Nenuirmsim.

VARŽYVINĖS UZ VADOVYBĖ PABALTJOJ

Kelios dienos atgal, butent rugpjūčio 22, prancūzų telegrafo agentura "Havas" pranešė įdomią žinią apie naują Lietuvos pasiūlymą Latvijai ir Estonijai. Telegramo pasakya, jog Lietuvos valdžia atsikreipė į savo šiaurės kaimynus su propozicija kvesti bendrą konferenciją Rygoj ar Taline tikslu suartinti tas tris valstybes politiniai ir ekonominiai.

Skaitytojai atsimesna, jog panašūs pasitarimai buvo įvykę Kaune liepos mėnesyje, bet jie neprivedė prie galutinų rezultatų. Todėl sekanti konferencija turės tą viską vienai ar kitaip baigti.

Anksčiau minėtas Lietuvos pasiūlymas, kiek spėjama, buvo padarytas dēlei labai rimtų priežastiu. Juomi norima išgelbėti Latvija ir Estija nuo Varšuvos politinių pinklių, kurios buvo gudriai padėtos kelios sąvaitės atgal, kuomet lenkų užsienių reikalų ministeris Beck lankėsi į tas dvi šalis.

Lenkijai rupi pasigrobt savo priežiuron Pabaltijos kraštus. Po priedanga draugiskumo ir bendros apsaugos lenkai rengia dirvą tolesniam plėtojimuisi į šiaurę ir apsupimui Lietuvos. Vienas valdiškas Varšuvos laikraštis viešai pasigyrė, jog beveik atsteigta senoji Lenkija "nao jūrų iki jūrų". Reiškia, Pilsudskio svajonė jau beveik įvykinta.

Žinodama tą viską, Lietuva negalėjo sudėjęs rankas laukti kol apie ją bus apsupta rėtežiu siena. Todėl ji ir pasiskubino išsiųsti savo pakvietimą Latvijai ir Estijai. Pastarosios dar nėra davusios savo atsakymo, nes tam nebuvo užtekinais laiko. Praeis sąvaitė ar daugiau iki vieni ir kiti apsvarstys ką atsakyti. Vienok galima tikėti, jog Lietuvos pasiūlymas bus priimtas. Ypač, kuomet Sovietų Rusija pareiškė savo pritarimą trijų Pabaltijos valstybių sąjungai.

Lenkija dabar turės naujo rūpesnio. Suvilioti Lietuvą jau nesiseka; apie uniją niekas mūsų nenori kalbėti, o be Lietuvos Pilsudskiu kol kas nepavyksta nieko tikro sulipdyti.

AMERIKIECIAI ĮVERTINO LIETUVIŲ MUZIKA

Pirmiau visi sakydavo, jog lietuvių tauta turi nepaprastai gražių liaudies dainų. Užsienis gėrėdavosi mūsų motyvais ir atydžiai juos studijuodavo. Bet paprastų žmonių kuriniai, gražūs savo turiniu, bet neapdirbti, negalėjo pasiekti pasaulinio meno aukštųjų.

Tik pastaraisiais metais, atgimus Lietuvos valstybei ėmė reikštis nauja dvasia, naujos pajėgos muzikos srity. Jauni kompozitoriai sutvėrė gilesnių ir techniškai tobulesnių kūrinių, kurie pagauna svetimatei ausi ir atkreipia visų atyda.

Pereitam sekmadieny, rugp. 19 dieną, Pasaulinė Paroda Chicogoj per dvi valandas klausėsi lietuvių muzikos. Neseniai iškilę kompozitoriai — simfonijų kūrėjai: Naujalis, Jokubėnas, Karnavičius ir kiti užpildė programą simfonijos orkestro, vadovaujamo garsaus prancūzų dirigento Eric De Lamarter.

Vietinė amerikūnų spauda ir visi klausytojai, kurių buvo tukstantiai likosi sužavėtais. Jie nesitikėjo, kad lietuvių turėtų tokių kilnių ir tobulų muzikos kūrinių. Ypač jie nustebinti p. Jokubėno simfonija, kuri esanti viena šių laikų garsenybių. Kritikai ragina pakartoti visą šį programą ateinančiam sezonė.

Lietuviai smarkiai progresuoja ir acių mūsų kultūros ir meno darbuotojų jie sugebės greitai prasimušti į pačią civilizacijos viršunė.

AR TURĖSIME PINIGŲ INFLIACIJA

Apskaitoma, jog Amerika ir šiais metais turės milžinišką keturių bilijū deficitą. Reiškia, prie dabartinių nepaprastų skolų prisidės dar naujos. Apmokėjimas nuosimėčių išleistiems valstybės bonams jau šiandie suėda nepaprastai sumas pinigų, bet kas bus ateity, kuomet reikės atlygti pačią skolą?

Finansų žinovai, ypač užsieniuose tikrina, jog Suvienytos Valstijos turės griebtis infliacijos, t. y. spausdinti daugiau papierinių pinigų, nepadengtų auksu. Panašų reiškinį mes matėm Vokietijoje, Rusijoje, Prancūzijoje ir kitur. Pinigų vertė nukrito; viskas pabrango; žmonės, kurie turėjo sudėję pinigus į bankus beveik nustojo visko.

Ar Amerika nueis tais pačiais keliais? A? didieji deficitai ir skolos bus sutirpdytos, atkamt "bumaškomi"? Viskas galima. Tačiau, jei čia ir būtų infliacija, tai ji vargiai ar bus panaši vokiškai, nes Amerikos žmonės tam visomis išgalėmis priešins ir valdžia neišdrįs nueiti į kraštutinybę. Bet be s-kontroliuotos, vidutinės infliacijos vargiai ar apsisėim.

Apžvalga

KODĖL P. ST. LOZORAITIS KELIAVO SOV. RUSIJON?

Lietuvos užsienių reik. ministeris St. Lozoraitis šiomis dienomis grįžo iš Sovietų Rusijos. Jis aplankė Maskvą, Leningradą ir kitas vietas kaipo turistais. Tačiau profesionalai diplomatai ir laikraštinkai šiaip Lozoraiti kelioni teikia ddelės politinės reikšmės.

Kelione susirūpino lenkai, nes jie bijo, kad lietuvių nepasikinkytų visos Sovietų Rusijos į savo vėžimą. Akis išvertę tēmijo ir vokiečiai. Jų laikraščiai pilni įvairių atsiliepimų. Pav. vienas įtakingiausių nazistų dienraščiu "Volksischer Beobachter" štai ką rašo:

"Sovietų Rusijos diplomacija siekia su Lietuvos pagalba užsachuoti (suardyti) Lenkijos planus Pabaltijy. Tam tikslui buvo skubiai į Maskvą pakviestas Lietuvos užsienių reikalų ministeris Lozoraitis ir su pabrėžtu nuosirdumu priimtas. Litvino kalba, kuri buvo pasakyta per oficialų priėmimą Lietuvos užsienių reikalų ministerio garbei buvo demonstracija nepuolimo pakto prailginimo prieš Lenkija.
"Susitarime del lenkų rusų Sovietų Rusija buvo atsaucusi savo pripažinimą lietuviškoms pretenzijoms į Vilnių. Dabargi Litvinovas vėl pripažino Lietuvos pretenzijas į Vilnių, smarkioj, pabrięžtoj formoj. Šitos taktikos pasėka yra paastrėjęs Lietuvos pasiėrimas Varšuvos norimam Lietuvos — Lenkijos santykių sunormavimui..."

Iš čia paduotos ištraukos, matyt, kad hitleriškos Vokietijos simpatija jau aiškiai palinko lenkų pusėn. Tokioms aplinkybėms susidėjus nieko nuostabaus, jei Lietuva bando susiartinti su Rusija. Šį kartą mūsų pusėn stoja ir Prancūzija.

BYLA V. SIDZIKASKUI

Lietuvoje kelia susidomėjimo buvusio Lietuvos atstovo Berlyne ir Londone, plačiai išgarsėjusio tarptautiniame Haagos teisme, kaip Lietuvos gynėjo, Vaclovo Sidzikausko byla. Jis kaltinamas tuo, kad budamas Lietuvos atstovu Berlyne, pasisavino jam duotus pinigus, kuriuos Lietuvos konsulai Vokietijoje paaukojo Lietuvos labdarybės darbams. Išviso, sakoma, kad Sidzikauskas pasisavinęs apie 88,000 volčių reikalų. Tardy-ma veda apeliacijos rūmų teisėjas Balbachas. Kaltinamasis aktas jau surašytas ir byla bus sprendžiama šį mėn.
Pats Sidzikauskas sako, kad trys Lietuvos konsulai Vokietijoje patys išgalvojė tariamą jų pinigų pasisavinimą ir keršija jam užtai, kad jis labai energin-gai ir sumaniai gynė Haagos teisme Lietuvą Klaipešos byloje. Jokių pinigų Sidzikauskas iš-jų nėra gavęs. Jeigu būtų toki-

stambiaj sumą gavęs, tai konsulai būtų iš jo reikalavę kvitos ir viešos Lietuvos padėkos. Taip paprastai būna visados, kad tik Lietuvos garbės konsulai auko-ja stambesnes pinigų sumas Lietuvos reikalams.

Šioje byloje liudininkais šaukiami: Lietuvos ministeris Berlyne dr. Šaulys, karo atstovas Berlyne pulk. Škipra, buvęs mi-nisteris dr. Zanius, dabartinis ministeris Lozoraitis; visi trys konsulai ir Lietuvos pasiuntiny-bės Berlyne patarėjas Dymša. Įdomu pažymėti, kad du konsulai patys raštu pareiškė, kad Si-dzikauskui jie jokių pinigų ne-davė. Tik vienas dabar ginčija, kad įteikęs apie 40,000 volčių reikalų.

ALTSREIKALAI

VAJAUS REZULTATAI

Sandaros nauji nariai ir skaitytojai:
J. Zaramske
G. Winslow
F. Simonaitis
J. Bastys, Lietuvon
M. Mockus
Illinois vals. turi pointų 13
Wisconsin 4
Massachusetts 3
Michigan 1
Viso 21

NEW YORKO SANDARIECIAI RENGIAŠI DIDELIAM VEIKIMUI

Rugpjūčio 10 d., "Vienybės" salėje, Brooklyne, įvyko Sandaros 1-mos ir 30-tos kuopų susirinkimas, kuriame dalyvavo apieju kuopų nariai ir keletas buvusiu Sandariečių.

Susirinkime ponis Z. Vitaitis ir p. A. B. Strimaitis padarė pasiūlymus iš buvusio Sandaros Seimo. Susirinkimas buvo gana gyvas ir įdomia buvo svarstomi organizacijos reikalai.

Plačiai apkalbėjus gyvo veikimo reikalingumą, tapo išrinktas veikimui komitetas, kuris išdrįs planus ir nustatys sandariečių veikimui eigą. Komite-tan išrinkti: p. V. Jankauskas, p. K. J. Paulauskas, p. S. E. Vitaitis, Dr. M. J. Vinikas ir p. J. Ambraziejus. Kadangi komite-tan jeina žymūs Sandaros veikėjai, tai galima tikėti, jog jie daug ko naudingo galės nuveikti ir Didžiojo New Yorko Sandariečiai greitai ateity parody-s kilnų veikimą.

Apkalbėjus 20 metų sukaktu-ves, nutarta rengti tų sukaktu-vių minėjimas. Rengimui išrink-ti ponis Zosė Vitaitienė, ponis Marė Paulauskienė ir p. Izido-rius Stany. Kiek teko girdėti, minėtas komitetas mano sureng-ti banketą su gražiu programu ir šokiais.

Susirinkime dalyvavę buvė Sandariečiai netik pasiryžo grįžti atgal į organizaciją, bet sy-kam užtai, kad jis labai energin-gai ir sumaniai gynė Haagos teisme Lietuvą Klaipešos byloje. Jokių pinigų Sidzikauskas iš-jų nėra gavęs. Jeigu būtų toki-

SLA. Reikalu Kalbėkime Atvirai

"Nėra to blogo, kuriame" nebūtų gero", priežodis nusako. Socialistiškos varsos politikie-riams nusigriebus už SLA. va-dėliu, gema mintis, kuri atpa-laidoja įsivyvenusį isitempimą, iš kurio priežasties nebuvo gali-ma laisvai išsireikšti, pasikalbėti. Taigi nors dabar atvirai kalbėkime.

Po SLA. seimo, o ypač kaip nauji valdovai pradeda iš savo krepšių traukti "triksus", socia-listiškais dūmais pusti į akis, kad su finansinėmis bylomis bū-tų galima ramiai kozyruoti, spaudoje reiškiams nerimas ir atviresni išsireiškimai. Visai natu-raliai pirmoje vietoje išriša-mas klausimas, kaip čia tas įvy-ko, kas kaltininkais buvo? Kaip gaila, kad trunkta bendro atviru mo. Įvyko labai paprastu būdu. Tapo sulošta amerikoniškioji "rotteent, dirty politics" (supu-vusi, purvina politika). Buvo daug saddrležiuviauta, buvo ger-ta, buvo visko žadėta, buvo skurdžiai vežioti į seimą balsuo-ti. Žmonės yra tik žmonės, silp-navaliai jie yra taigpi. Į politi-ką prisidėjo dauguma. "Menševikams", mūsų burliokų kalba pasakius, prisiblokiauvo "bolševikai" iš troškulo vietelės komi-sijoje. Labai šauniai pasitar-na sandariečiai (ypač iš Naujo-sios Anglijos), kurie paprato da-ryti išrokavimų svetimu kailiu ir gelbėti vienminčių politikie-rių "jobs" net iki to laipsnio, kuomet gelbėti jau net nepri-tinka. Sulig politikiečių nusta-tyto plano nusisekusiai kvaili-avo Brooklyno pasenusios lėpšės. Choro vedėjui keršydami už pa-glemžimą redaktoriškų vietių ir jų atidavimą savo choristams bei naujam žmogui iš Lietuvos pribuvusiam, į politiką prisidė-jo visas lietuviškas fašizmas, nezaliežnikų bažnyčios ex-za-kristijonas, kuriam pagelbėjo nezaliežnikų bažnyčios sino-do papiežiui—juriskonsultui juk pritiko, ir juriskonsultui senas socialistiškas bičiulis, kuris kad ir negavęs delegato teisių, vis del to daug dirbęs. Prisidėjo nezaliežnikų kunigas. Prisidėjo ir protestantų kunigas, nes turįs sąjausmą savuosius paremti. Prisidėjo ir Chicagos tribunie-rius, gal norėdamas kaip ką "triksais" užpenėti. Socialistai, suprantama, akiai klausė direk-tyvų tikėdami, kad tas viskas daroma del labo ir prestižo jų šitokia pat politika suėstai par-tijai.

Ve, tai visas tas "stebukas". Politikieriai per kelius metus užsispyrusiai rengė šitas situa-cijas nesigailėdami laiko, pas-tangų ir pinigų, kitas net prie bankruto durų atsidurdamas, ir savo tikslo pasekmingai siekia-si toliau.

Po seimo, suprantama, kaip kam darosi ne taip jau smagu. Kaip ir po kiekvienų politišku rinkimų, išrinktieji pariečia no-sis į viršų. Visų prieteliu, o ypač mažesnių, negi galima pamaty-ti. Pagaliau politikiečių jau toks ir būdas. Kombinacijomis politikieriai atlaikė savo darbus pradėda pajauti lopą ant savo sprandų, kuri verčia kuinauti. Pagaliau darosi net baugu įsi-vaizduoti tą laiką kaip išlaimėję politikieriai pradės iskratyti už sugaištis ir išlaidas iš Susivie-nijimo "bonkos", kipiškėniska tarpe pasakius. Politikieriams iš pralaimėtojų gardų dar gi gali but ir pavydy. Sakau, kad šitas aktas jau ne toks smagus, kaip kad anas uliavojimo aktas prieš rinkimus buvo.

geros pasekmės. Sveikinu New Yorko Sanda-riečius po "ilgų otostogų" stoju-siu į idejinį darbą ir linkiu jiems geriausių pasekmių veiki-me.
Senas Sandarietis.

Aš turiu vilties, kad dar yra SLA. daug narių, kurie kreiva akimi žiuri į šitą politiką. Jiems ne taip labai svarbu kaip ten šitoji politika įvyko, kaip kad yra svarbu kodėl, ši supuvusi ir purvina politika lietuvių frater-nalėje organizacijoje vyksta? Kada bus jos pabaiga? Ir kokia pabaiga?

Jei amerikoniškos politikos metodais gyvename, tad, supran-tama, politikieriams ir "pajū" (bandukių) reikia. Politikoje tokios "bandukės" padaromos piliecius varu aptakusojant di-desniais taksais, teks ir SLA. nariams su laiku susilaukti as-sessmentų. Kaip tuomet bus?

Ir kodėl taip vyksta, kad iš milijono ir pusės Amerikos lie-tuvių jau "nėra" tinkamo žmo-gaus užimti lietuvių kultūrinės organizacijos vadovybės? Kodėl pirminko vietą užėmė žmogus, kuris jau kartą nekvalifikuotu kandidatu buvęs išrinktas, rei-ka išeimas, kuriam padaryta užmetimų už padarytą spaudi-mą išmokėti ne visai legalę po-smertinę, kurią vėliau pasidali-nes, ir žmogus, kuris to paties Susivienijimo istorijoje yra pa-sižymėjęs kaip "expensive" pre-zidentas, kuris pirmas pagarsė-jo važinėjęs su lova? Ir kodėl dar taip išrinktas, kad savo po-litikos laktais pasirinkęs savo bičiulius sudarant Centro Val-dybos daugumą—spėka?

"Dauguma to norėjo, taip yra demokratiška", kaip kas aišk-na. Prastas tas 'demokratizmas', kuomet du latru muša trečią ge-rą žmogų.

Jonas Kerdiejus.
So. Boston, Mass.

Politiški Trupiniai

Kaip vargo Detroito pasamdyti SLA. delegatai.

Lietuviai tiki į patarlę, kad "laikas viską išaiskina". Sulig tos patarlės einant, laikas išaiš-kins ir SLA. dabartinių "bosų" delegatų pirkimo istoriją. Ligi šiolei jau žinoma, kad ant orde-rio buvo suvežta į seimą apie 70 delegatų. Vienus juos atvežė automobiliais, gi kitiems kitu kelių buvo aprūpinta kelionė ir pragyvenimas. Bet matyt, kad ne visiems prizadai buvo ištesė-ti. Tuli vergai — delegatai pati-kėję tiems pažadams, atvyko į seimą be pinigų ir vos badu ne-numirė. Vienas atsitikimas buvo toks: Delegatė 60 metų senelė iš Hart, Mich. buvus atvežta į Detroitą automobiliu ir apgy-vendinta pas tulą našlę, moterį, su savim turėjusią tik vieną do-lerį. Mat, Chicagos "agentas" buvęs prizadėjęs aprūpinti vis-kuom. Senukė savo dolerį išlei-dus "karfėrais", gi šeiminkė, pas kurią gyveno, duodavus iš-ryto puoduoką kavos ir riekutę duonos, ir tokiu maistu išgyve-nus ligi ketvirtadienio pietų. Ji kasdieną prašiusi "agento" pinigų, bet tas atsakydavo, kad "rytoj duosiu", ir to rytojaus belaukdama vos badu nenumi-rus. Ketvirtadienio rytą atsitikęs toks aforizmas: Senelė pa-prašiusi šeiminkės, kad pasko-lintų jai 50 centų ir kad duotų lystynkio grudelių. Bet kita to-kia pat "delegatė", kuri toj pa-čioj vietoj buvo apgyvendinta, pradėjus juoktis, sakydama, — kvaila, ketvirta diena kaip ne-valgius, o dar jai reikia lysnink-ko. Bet senelė atkirtus, — vaike li, kaip pilvas tuščios, tai ir kir-minai revoliucija kelia. Šeimini-nkė pradėjus teirautis ir sužino-jus, kad delegatės atvažiavo po-litikaui, netik kad nedavus 50 centų, bet dar išbarus, sakyda-ma, kad "jei neturite pinigų, tai namie sėdėkite — politikierkos, ir ant galo pareikalavus užmo-kėti ir už kavą. Senelai pasidarė riestai, todėlliai užtarus ketvir-

tadienį nuvažiavus į Seimo sve-tainę griebti "agentui už plau-ku, bet to nereikėjo. Pasakius, kad ji jau serga nuo peralkimo ir kad nebeturi ir pinigų nei at-važiavimui į seimo sesijas, ir jei neduosią jai pinigų, tai penkta-dienį ji nebeatvažiuosią į sesi-jas. O penktadienis buvo svar-biausia diena, — rinkimas Pildo mosios Tarybos. Ji mano, kad šitas jos pareiškimas paveikė ant "agento", ir pastarasis nuė-jęs pasikalbėjo su "bosais" ir at-nešė jai 5 dol. Taigi, pasirodo, "agentas" tulus savo vergus-de-legatus prastai "trytino".

Obalsis "savas" pas savą" "Sandaroje" karts nuo karto bu-vo keliamas ir visados baigda-mos, kad lietuvis turi eiti pas savo lietuvi, remti lietuvi biz-nerių ar profesionalų ir tt. Ir tenka pasakyti, kad sandarie-čiuose ir abelnai tautiniai nusistačiųjųuose žmonėse tas obalsis — "savas pas savą" laikomas šventu. Kiek vienas sandarietis, jei tik galima eina ką nors pasi-pirkti pas lietuvi, Ypatinai kai kur susirinkimuose ar sueigose kur pasitaiko susidurti su Mas-kuvos garbintojais ir kitokiais lietuvių profesionalų niekinto-jais kiek sandariečiai prisikar-čiuoja, prisirėkia, begindami lie-tuvius profesionalus ir biznie-rius. Bet dabar pažiūrėkime kiek tie profesionalai ir biznie-riai karščiuojas už "Sandarą". Daugelis tokių profesionalų ar biznierių greičiau duos apgarsi-nimą tam lakraščiu, kuris juos niekina, negu tam, kuris ji tole-ruoja. Ir kodėl taip daroma? Todėl, kad jis bijo, kad nebutų tokio ar kitokio išsigimėlio už-pultas. O Sandara! duosi ar ne-duosi — jis gerai žino, kad San-dariečiai einant priimtu nusista-tymu, jis tiek rems, jų garbę ir biznį gins. Aš sakau, kad šitas sandariečių nusistatymas nėra pilnai atsakantis. Reikia iš kvie-čių išskirti kukalius. Jeigu koks profesionalas ar biznieriūs iš baimės rėmė tą, kuris jį niekina ir bando jam kenkti, tai toks profesionalas ar biznieriūs ir sandariečiams neturi but remti-nas. Tankiausiai tokie žmonės visai neprideda prie lietuvių kultūrinio gyvenimo, o daboja tik savo kišenį.

Kirkpatrick savo knygoje "Ka-ras Kodėl" norėdamas parodyti, kad kapitalistai tik del dolerio pasidaro patriotais, juos pajuo-kia sekančiai: "Vaikas gatvėj rėkė papa, papa, mane vaikai muša. — Ui vaikeli, bėk į stubą. — Papa, aš turiu nikelį po pa-du."

Dabar su p. Grigaičiu kaip tik tas pats. Žmogus visą amžių garbinęs K. Markso religiją, pa-sidarė didžiausiu patriotu. Ko-dėl? O gi vien delto, kad turi do-lerį po padu.

—R. Kalnas.

AUSTRIJOS REIKALAVI-MAI VOKIETIJAI.

Berlynas. Vokiečių politiniu-ose sluoksniuose manoma, kad Austrijos vyriausybė davusi sa-vo sutikimą del von Papeno pa-skyrimo Vokietijos atstovu Vie-noje. Tuose sluoksniuose į Aus-trijos atstovo sugrįžimą į Berly-ną žiurima kaip į austrų vyriaus-ybės norą sugrąžinti norma-lius santykius tarp abiejų vals-tybių. Tačiau duodama supras-tai, kad austrų vyriausybė, sutik-dama su Papeno paskyrimu, pas-taciuisi kai kurių sąlygų. Austri-ja pasiūlius, kad von Papenas būtų paskirtas tiktai nepapras-tu pasiuntiniu, turinčiu papras-tą diplomatinę misiją, kuri ne-keltų jokių dviprasmiškumų. Vokiečių vyriausybė, suprasda-ma Austrijos problemos rimtu-ma, esanti pasiryžusi vengti bet kokių tolimesnių komplikacijų ir esanti nusistačiusi net pakei-sti politiką Austrijos atžvilgiu, kurią ji varė paskutiniu laiku.

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

Pittsburgh, Pa.

Pittsburgho tautininkų ir sandariečių žinia.

Tur but mes pittsburgiečiai nebuvo, nešam ir nebusim atsilikę nuo Amerikos lietuvių viešojo gyvenimo. Todėl prieder mės suėiti ir pasitarti gyvenimo reikalais. Taigi šiame ir atsikreipiū į Pittsburgho tautininkus ir sandariečius, kad suiciume ir pasitartume A. L. reikalais. Tokis viešas posėdis įvyks L. M. D. svetainėje, 142 Orr St., rugsėjo 6 d., tai yra ketvergo vakare, nuo 8 val.

Juozas Virbickas.

Pittsburgho ir apilinkės lietuvių žinia.

Jau tur but visiems Amerikos lietuviams yra žinoma, kad Pittsburgho lietuvių sumanė įrengt lietuviška vieną kambarį Pittsburgho Universitete, kaip kad kitos tautos turi padarinius. Taigi darbas istorinis. Lietuvių vardas pasilikis amžinai. Todėl sukruskim! Kai visi stoisim petys į petį ir užbaigsim. Proga gana visiems priinama, nes Pittsburgho didesnės draugijos rengė piknikus naudai to kambario įrengimui. Piknikas bus 2 Rugs.-September, šių metų, Lietuvių Ukės Farmoj, Lith. Country Club., Baldwin Township, Rout 51. Todėl visiems priinama proga dalyvaut tame piknike, kad padarytume kelis šimtus dolerių pelno.

Nekurios draugijos jau yra rengusios pavieniai, naudai minėto tikslo, bet didelių pasekmių nėra buvę. Todėl visos draugijos, susidėjusios, padarykim, kas mums pripuola. Nelaukim kitų, bet visi kai vienas stokim ir darbą padarysim, kuom pasigėrės mūsų vaikų vaikai.

Pikniko rengime dalyvauja šios draugijos: L. Ukės klubas, L. Piliėčių, D. L. M. D., L. Sūnų drg., SLA. 40 kp., ALT. Sandaros kuopų sąryšys, Moterų Siuvinimo klubas, Moterų Kūno klubas, Liet. Vaizbos Butas.

Beabejo, dar prisidės ir daugiau, nes dar vienas posėdis yra saukiamas. Todėl pittsburgiečiai ir apilinkės lietuvių, paveiskim vieną dieną L. K. įrengimo naudai. Čia nėra kokios partijos darbas, bet visų lietuvių, todėl visi lietuvių ir prisidėkim, nežiurint, kas kur priklausom, kas ko kį Dievą garbinam, bet remkim visi, nes tas darbas bus mums visiems garbė.

Juozas Virbickas.

CLEVELAND, O.

Rugpjūčio 12 d. L. R. Klubas turėjo politiską išvažiavimą Karpius ukėj. Nors oras buvo ir šiltas, bet vienok privažiavo gražas burelis publikos ir visi linksminosi gražiai, gerdami šaltą alutį.

Sis piknikas buvo surengtas su tikslu, kad supažindins lietuvius su daugeliu politikieriu, kurie buvo atsilankę į šį pikniką. Girdėjau nuo rengėjų, kad daugelis iš kandidatų negalėjo suspėti aplankyti lietuvių pikniką, kadangi jie dabar turi ir daug vietų apsilankyti.

Siaip viskas atrodė tvarkoje. Kaip matėsi, daugiausiai darbovosio to pikniko tvarkyme ir kan didatų supažindinime su publika J. Brazauskas ir G. Barmus. Teke išgirsti, kad pastarieji daugiausiai darbuojasi to klubo palaikimui.

Rugp. 10 dieną L. K. D. Sąjunga laikė savo mėnesinį susirinkimą, kuriame buvo aptarta daugelis svarbių dalykų, kaip varyti darželio darbą tolyn, kurie

visi jau seniai laukia. Įvairios komisijos išdavė raportus ir matėsi, kad visi darbuojasi nuosirdžiai tautos labui.

Pasirodė, kad ir miestas vėl pradeda daugiau domėis atkreipti į mūsų ir kitų tautų darželius ir paskyrė apie 30 darbininkų prie įvairių darželio darbų ir turi buti, kad šį rudenį darbas bus kiek pavarytas gilymyn. Taipogi valdyba likos įgaliota pasirašyti ant įvairių kontraktų, kuriuos miestas pateiks.

Nekurios ypotos buvo pradėjusios politikauti prisidengti s-gos vardu. Bet, pasirodė, kad nuo šio susirinkimo vėl viskas eis tvarkingai. Kadangi daugelis pakėlė reikalavimą, kad visokie narių šmeižimai būtų sulaukyti, žinoma, jeigu pašaliniai kalba ar rašo, tai nieko jiems negali padaryti, bet s-gos narius galima sulaukyti. Ir norėdami tą darbą varyti tolyn, mes turime tą padaryti ir tada vėl viskas eis pasekmingai.

Taipogi buvo pranešta, kad komisija darbuojasi surengimui didelio banketo šį rudenį, paminėjimui Darželio 5 metų sukaktuvių. Tai bus vienas iš didžiausių banketų ateinančiame sezone.

Lietuvių Demokratų klube pasirodo kaip kokių nesupratimų politikos atžvilgių. Pradėjo vieni kitiems lipsti ant cebatų, vieni kitus pastumti į šalį; pradėjo politiskus susirinkimus šaukti po du vieną vakaru ir kas iš to yra — pasekmės matosi abiejose pusėse labai silpnos ir tas kenkia visiems klubo nariams, kurie visai tuom nėra kalti. Ot, pabarimas ir yra reikalingas, bet, fikoj keliam, mūsų vadam arba trukšmadariam. Tada vėl viskas bus geroj tvarkoj. Tas tiesa, vyrūčiai, mes vėl turime eiti prie taikos, nes kitaip pasekmių nebus ir daug gerų narių pames klubą.

—Jonas Jarus.

TRUMPOS ŽINIOS

Kaip išgarsinti sandariečiai Gary, Ind.

Dažnai aplankydamas Gary, Ind. turiu progos susitikti su vietos lietuviams. Aną dieną užsukau pas St. Kučą, 2021 W. 15 Ave., kuris turi krautuvę ir yra buvęs pereitam SLA. seime, Detroito, kaipo smarkus „pažan gietis“.

Prisiminus apie Sandarą, jis tuojau suriko: „Sandariečiai nėra 'good'. Seime jie norėjo buti nari pervaryti, kad senesniems kaip 60 metų nebut išmokama pašalpa, o mokėsniiai vis vien kolektuojami.“

„Tas netiesa“ atsakiau aš. „Panašių dalykų nebuvo svirstoma seime“.

Bet jis nepaisydamas mano pastabų tęsė: „Štai kitas dalykas. P-nas Tareila yra paėmęs 10,000 dolerių iš SLA. ir pasisaikė, jog tuos pinigus pametęs. O jis, Tareila, kandidatavo į įzdininkus“.

Aš vėl pastebiu, kad Tareila nekandidatavo, bet ir ši mano pastaba nepertikrino p. Kučio.

— Iš kur Tamsta gavai tokių informacijų?..

— Mums pranešdavo socialistų vadai. Jie mat nuo žmonių nieko neslepia, atsakė Gary, Ind. politikas ir SLA. seimo delegatas.

Išklausius dar kitokių jo „informacijų“ man pasidarė gaila tų žmonių, kurie patys negalvoja, o tik akiai seka kitų pasakalas...

Rep.

—Teismo tardytojo įsakymu, uždėta policijos priežiūra buvusiam Klaipėdos krašto seimelio pirmininkui von Dresler. Jis pri klausė priešvalstybinei „Sovog“ organizacijai.

WISCONSINO VALSTIJOS GRAŽUOLĖ

P-lė Emilija Mikulskaitė

Sandariečiai per paskutinius keturis metus savo piknikuose, Wisconsin valstijoje išrinkdavo gražiausią lietuvių Wis. valstijoje ir pavadindavo — „Wisconsin Valstijos Gražio Karalaitė“. Šiais metais sandariečių piknike — pikniko dalyviai surado, kad p-lė Emilija Mikulskaitė yra gražiausia ir populiariškiausia Wisconsin valstijos lietuvių ir atidavė jai daugiausiai balsų (Mat, šiame piknike ne teisėjai rinko, kaip kitais metais kad darydavo, bet visa publika rinko) ir tapo ji išrinkta gražuole.

Panelė Emilija Mikulskaitė yra racinietė, sesutė Marijonos Mikulskaitės, kuriai teko Wisconsin gražuolės liauraai 1932 metais. Tai yra padori, pavyzdį ir tipiška lietuviute. Pastaruojū laiku ji lanko aukštesnė mokyklą (High School) ir atliekamu laiku dar studijuoją ir muziką ir jau neblogai skambina pianą.

Kadangi ji yra dar jaunutė, tai ir netenka abejoti, kad ji šventai išlaikys gražuolės liurus kol sekanciais metais sandariečių piknike bus išrinkta kita jos vieton.

SCRANTON, PA.

Ar ištikro čia buvo „Lietuvių Diena“?

Pastaruojū laiku jėjo madon net ir privatiškus parengimus vadinti „Lietuvių Diena“.

Pereitam sekmadieny, rugpjūčio 19 dieną, Lake Aviel Parke vietinės Sv. Juozapo parapijos piknikas, kuris taipgi buvo garbinamas kaip „Lietuvių Diena“.

Nors žmonių susirinko nemažai, tačiau daugeliui šis piknikas atrodė tuom, kuom jis ištikro buvo — parapijos, bet ne visų lietuvių.

—Koresp.

—Liepos 21—22 dieną Priekulėje įvyko metinis Klaipėdos krašto lietuviškojo jaunimo sąjungos, „Sandaros“ suvažiavimas. Ši sąjunga gana plačiai išsivysčiusi visame Klaipėdos krašte ir po jos vėliava susijungę Klaipėdos lietuviškas jaunimas. Ji veikia energingai ir visame krašte turi gražaus pasisekimo.

\$1.00 - Sandaros Jubilėjinė Dovana - \$1.00

Ušsirašančiam laikraštį „Sandarą“ ant metų, šis kuponas skaitomas VIENO DOLERIO VERTĖS. Ušsirašymo laikas nuo Rugpjūčio-August 1-mos dienos iki Lapkričio-November, 1934. „Sandaros“ kaina \$2.00 metams. Atsiųsk Sandaros Administracijai šį kuponą pridėjęs tik vieną dolerį ir gausi laikraštį „Sandarą“ čieliams metams. Sis kuponas geras tik iki Lapkričio 1-mai, 1934 metais.

Vardas-pavardė .....

Numeris ir gatvė .....

Miestas, valstija .....

SANDARA — 814 W. 33rd St., Chicago, Ill.

KAIP ĮVERTINAMA ADV. J. P. UVICKO GABUMAI.

Leiskite man viešai padaryti šį nors trumpą pareiškimą apie adv. J. P. Uvick'ą.

1930 metais aš buvau apkaltintas per S. V. valdžią sąryš su mano pilietybe. Tuom laiku aš buvau kriminalio teismo raštinės valdininku. Tarnaudamas virš minėtam ofise, aš turėjau plačią pažinti su vietos advokatais ir žinojau jų gabumus.

Kuomet mano reikalas atsidurė kėbluoj padėty, aš kreipiausi prie pono Uvick'o ir pavedžiau jam savo likimą. Kuomet aš buvau apkaltintas, aš nebėgau į Anglo-Saksų teisų firmą, kaip kiti žmonės kad daro, bet kreipiausi prie to žmogaus, kuris yra sąžiningas, gabus ir turintis gilų patyrimą teisų srityje, ir juomi yra ponas Uvick'as. Mano byla buvo pirma tokio pobūdžio. Tai reikėjo žmogaus su ypatingais gabumais idant išvesti tą dalyką taip pasekmingai. Ir p. Uvick'as tą reikalą atliko stebėtinai gerai, ką dabar man teko patirti iš įvairių dokumentų, kurie randasi joje archyve.

Kadangi šis mano reikalas pateko į gabaus juristo rankas, jis netik iš „United States District Court“, bet ir iš visų valdžios Departamentų, Washingtono ta po išmestas ir panaikintas, Suprantama, tokį mano laimėjimą visi mano draugai karštai sutiko ir sveikino poną Uvick'ą, kurio gabumų dėka šis laimėjimas tapo pasiektas.

Aš praleidau nemažai laiko p. Uvick'o ofise, kur teko pastebėti lietuviški laikraščiai. Kadangi man pačiam tenka garbės būti laikraštiniuku, aš matau reikalo padaryti tokį viešą pareiškimą lietuviškai spaudai apie poną Uvick'ą kaipo žmogų ir jojo gabumus — kaipo advokata. Aš tikiu, kad lietuvių gaili didžiulius savo tautiečių, kaip ir aš, nors aš ir neesu lietuvis.

Julius Duettelbaum,
Chief Deputy of Rec. Court.

Tai taip kalba svetimtautis, žydų kilmės žmogus. Nors Detroito mieste yra šimtai žydų kilmės ir gerų patyrusių advokatų, bet jis nesurado geresnio, tinkamesnio už poną Uvick'ą. Jis jam pasitikėjo — pavedė savo komplikuoatą bylą ir matome teigiamus rezultatus ir už tai jis yra labai dėkingas ponui Uvick'ui. Turint savo tarpe tik gabų profesionalą, Detroito lietuvių turi atsakantį tautiečių, kuris gali, reikalui esant, atstovauti ir bile reikale užtarti savo tautiečius. — Red.

—Klaipėdos krašto direktorijos nutarimu, nuo šio laiko bus sulaukytas pensijų mokėjimas tiems krašto valdininkams, kurie gyvena užsieniuose. Direktorią išaiškino, kad lig šiol jie pensijas gaudavo neteisėtai, nes kai kurie gyvendami Vokietijoje, veikdavo prieš Lietuvos valstybę. Taip pat pensijos jiems sulaukytos ir tuo motyvu, kad Lietuvos pinigai neplauktų į užsienį.

AMERIKOS LIETUVIS KOMPOZITORIUS

George Victor

Jaunas Amerikos lietuvis kompozitorius, kurio tobulai su-tvarkytus kelis rinkinius lietuviškų liaudies dainų išpildė Chicagos Simfonijos Orchestras pasaulinėj parodoj, rugp.19 dieną. Netenka abejoti, kad šis jaunas, energingas ir gabuss muzikas dar nekarta mums pasitarnaus šioje srityje ir ateity.

RADIO

Radio programus, kuriuos pateikia Progress Furniture krautuvė, nedėlios rytą, iš stoties WGES, patenkina visus. Ji visados sugeba duoti gerą muzikalį programą, kaip ir praeitos nedėlios rytą. Progress Vyrų dueto dainelės labai gražiai skambėjo. Programa vedėjas, Jonas Romanas, jausmingai su-dainavo „Kur bakūžė samanota“ ir „Aguonėlės. Adv. K. Gugis kaip ir visuomet pateikė įdomių informacijų.

Lauksime daugiau panašių Progress radio programų.

—X. Z. R.

JAUNOSIOS BIRUTĖS TĖVŲ SUSIRINKIMAS

Įvyksta pėtnyčioj, rugpjūčio 31 dieną, Sandaros svetainėj.

Kadangi neužilgo prasidės Jaunosios Birutės veikimo sezonas, tai prašytumė, visų tėvų ir globėjų susirinkti pasitarimui pėtnyčioj, rugpjūčio 31 dieną, 8 val. vakare, Sandaros svetainėj.

Atisineskite naujų sumanymų ir patarimų!

J. Gulbinienė,
Tėvų K-to Pirm.

—Paskutiniuojū laiku, Lietuvą labai daug lanko užsienio žurnalistai. Dabar čia vieši Čekoslovakijos, Olandijos, Belgijos, Šveicarijos ir kitų kraštų didžiulius laikraščių bendradarbiai. Kai kurie jų Lietuvoje apsigyveno ilgesniam laikui ir čia mokosi lietuvių kalbos. Jie savo laikraščiuose daug ir gražiai rašo apie Lietuvą, visur pažymėdami, visapusišką Lietuvos pažangą. Lig šiol tiek daug užsienio žurnalistų Lietuvoje dar nebuvo lankęsi.

DIDYSIS KARAS! To karo baisybės ir amerikonų kariavimas su vokiečiais atvaizduota apysakoje

“DIEVE, PASIGALEK MUSŲ!”
(God, Havē Mercy on Us!)

Amerikoje laimėjo 1-ją premiją. 400 pusb. su gražiais tvirtais aparais. Už \$1.25 (su persiuntimu \$1.35) galima gauti:

“SANDARA”

814 West 33rd Street Chicago, Ill.

SANDARIEČIAI!

Atėjo Musų Darbo Valanda

- JUBILĖJINIS - - VAJUS -

Šie Trys Mėnesiai - Yra Musų Darbo Mėnesiai!

Pasijudnikime, O Švenčiant Sandaros Jubilėjų Mes Turėsime Dvigubai Stipresnę Organizaciją

Visi, Kaip Vienas Prie Darbo!

“SANDARA”

Chicagoje

Lietuviai Puikiai Pasirodė Pasaulinėj Parodoj

VANAGAITIS IR SĄDRAUGAI UŽSITARNAUJA DIDELIO KREDITO

Jų pastangomis tapo atidarytos durys lietuvių komp. kūriniams i Chicago ir kitų miestų Simfonijū sales.

Kaip jau nekarta buvo "Sandaroje" minėta apie lietuvišką programą pasaulinėj parodoj, tai tas programą ir įvyko. Nors rengėjai neragina lietuvius atsilankyti pasaulinėj parodoj ir nešti savus pusdolerius; liepė užsistatyti savo radio ir pasiklausyti to programo, kuris buvo siunčiamas per veik stipriau šią radio stotį, W. G. N. Tačiau lietuvių nepasitenkinami pasiklausymu per radio, skaitlingai susirinko pasiklausyti ten ant vietos. Į tą vietą, rodos, telpa apie 3000 žmonių, bet toli gražu visi negalėjo sutilpti ir didžiausios eilės stovėjo ant tilto ir kitais pakraščiais. Tiesa, negalima sakyti, kad visai publika buvo išimtinai vien lietuvių, bet lietuvių atsilankė tiek, kad jie galėjo pilnai perpildyti tą vietą. Lietuviai čia buvo progą išgirsti aukštesnės rūšies muzikos programą. Bet gerai, kad ten buvo ir amerikonių bei kitanaučių, kurie gavo progą susipažinti su lietuvių kompozitoriu kūriniams, su lietuviška muzika, dainomis, šokiais ir lietuviškais talentais.

Programos pirmoji dalis

Pirmoje programoje dalyje buvo Naujajai Simfonijū Poema — "Ruduo". Šis originalis lietuvių sielos sutvertas didelės vertės kūrinys davė kaip ir įžangą į šią muzikalę puotą, ir daugelį klausytojų ir muzikos kritikų stebėtinai gerai sudainavo A. Vanagaičio "Mamytę". Tai dar vienas talentas, kuriuomi tenka gėrėtis netik mums lietuviams, bet ir amerikonom.

Kaip paprastai, pabaigoje Jaunosios Birutės šokėjai pašoko net tris šokius: Noriu miego, Klumpakoji ir suktnij. Šie jaunuliai taip gerai pasirodė, kad publika norėjo, kad jie daugiau pašoktų, bet kadangi jiems tik tiek buvo leista, tai daugiau ir negalėjo šokti.

Su šiuo numeriu programą pasaulinėj parodoj ir pasibaigė, padarydamas gero įspūdžio net tik ant lietuvių, bet ir ant visų, kurie sėdėjo publikoje ir kurie klausėsi per radio.

Beje, šiame programoje pasirodė dar vienas asmuo, tai p. Olis. Jis veik visą antrą dalį programo vedė simfonijos orkestrą, kaipo svetytys dirigentas. Mes p. Olj žinojome kaipo advokatą, bet niekad nemanėme, kad jis galėtų vadovauti simfonijos orkestrą.

Kokią naudą davė šis vakaras? Pirmą, jis supažindino ne tik lietuvius, bet ir amerikonus, ir ne tik tuos, kurie ten sėdėjo, bet ir milijonus, kurie klausėsi per radio, su lietuvių muzika, kas atidarė duris lietuvių kompozitorijų kūriniams i amerikonių simfonijū sales. Nes pasirodė, kad lietuviui turi gerų talentų ir menišką turto, tik kol kas nebuvo progos jį parodyti plačiam pasauliui.

Antną, kad šis rengimas nebuvo rengiamas kokio ten užpavimo kitų tikslais, ir rengėjai jaučiasi atlikę gerą darbą, bet ne užkariau visą pasaulį, kaip kiti kad daro. Už tai jie visi užsitar nauja didelio kredito.

vienam lengviau suprantama. Šie trys skirtingo pobūdžio kūrinių autorių užrekomenduoją giliu muziku pilnoje žodžio prasmeje.

Taigi, abelnai imant, šie trys paminėti lietuvių kompozitoriai per savo kūrinius gerai užsirekomendavo ne tik Amerikos lietuviams, bet ir abelnai amerikonom ir netenka abejoti, kad jų kompozicijas, šias ir kitas, teks nekarta išgirsti simfonijos salėse Amerikoje.

Antra dalis

Antra dalis buvo irgi įvairi. Pirmiausiai komp. George Victor (jauno Am. lietuvių komp.) sutaisyta net 10 liaudies dainų: Šia nedelėle, Saulutė tekėjo, Kas subatos vakarėlį, Oi kas sodai, Per giria girele, Aukštai dangus, Liaudies daina (Tallat-Kelšos), Pragėriau žirgelį, Šalta žiemužė ir Ulonai. Antrą grupę liet. valcai: Plaukia nemunėlis, Siuntė mane motinėle, Ar aš tau sese nesakiau ir Tyliai nemunėlis teka. Tai gražiai sutvarkyti lietuviškų liaudies dainų rinkiniai, už ką mūsų jaunais kompozitorius, George Victor užsielpo didelio kredito.

Toliau sekė — Kur Nemunas ir Dauguva, kurj p. J. Olšauskas sudainavo, lydint simfonijos orkestrui ir pritariant kanklėmis. Po to sekė duetas — komp. A. Vanagaitis ir J. Olšauskas sudainavo "Per laukelij joiu" ir "Atskrend sakalėlis", šiame progme dalyvavo operos solistė, Barbara Darlys-Drangeliene. Ji šį sykį irgi gerai pasirodė, ypač, stebėtinai gerai sudainavo A. Vanagaičio "Mamytę". Tai dar vienas talentas, kuriuomi tenka gėrėtis netik mums lietuviams, bet ir amerikonom.

Kaip paprastai, pabaigoje Jaunosios Birutės šokėjai pašoko net tris šokius: Noriu miego, Klumpakoji ir suktnij. Šie jaunuliai taip gerai pasirodė, kad publika norėjo, kad jie daugiau pašoktų, bet kadangi jiems tik tiek buvo leista, tai daugiau ir negalėjo šokti.

Su šiuo numeriu programą pasaulinėj parodoj ir pasibaigė, padarydamas gero įspūdžio net tik ant lietuvių, bet ir ant visų, kurie sėdėjo publikoje ir kurie klausėsi per radio.

Beje, šiame programoje pasirodė dar vienas asmuo, tai p. Olis. Jis veik visą antrą dalį programo vedė simfonijos orkestrą, kaipo svetytys dirigentas. Mes p. Olj žinojome kaipo advokatą, bet niekad nemanėme, kad jis galėtų vadovauti simfonijos orkestrą.

Kokią naudą davė šis vakaras? Pirmą, jis supažindino ne tik lietuvius, bet ir amerikonus, ir ne tik tuos, kurie ten sėdėjo, bet ir milijonus, kurie klausėsi per radio, su lietuvių muzika, kas atidarė duris lietuvių kompozitorijų kūriniams i amerikonių simfonijū sales. Nes pasirodė, kad lietuviui turi gerų talentų ir menišką turto, tik kol kas nebuvo progos jį parodyti plačiam pasauliui.

Antną, kad šis rengimas nebuvo rengiamas kokio ten užpavimo kitų tikslais, ir rengėjai jaučiasi atlikę gerą darbą, bet ne užkariau visą pasaulį, kaip kiti kad daro. Už tai jie visi užsitar nauja didelio kredito.

—Muzikų Matas.

ATSISVEIKINIMO SU LEIT. VAITKUM BANKETAS.

Neužilgo leit. F. Vaitkus skris Kaunan su "Lituanica II". AL-TASS komitetas rengia iškilminį Banketą, Chicago Beach vie-

šbutyje, 1600 Hyde Park Boulevard, penktadieny, rugpjūčio 24 d., 8 val. vakare, kuriame visi lietuvių turės progą pasimatyti su mūsų lakūnu pirm skridimo, ir atsiveikinti su juo, veljant laimingos kelionės. Biletas tik \$1.50. Kas galite, dalyvaukite.

AVIACIJOS DIENA RUGP 26.

Suteikimui kiekvienam progos pamatyti "Lituanica II" tokia, kokia ji skris per atlantiką, yra surengta Aviacijos diena, sekmdieny, Rugpjūčio 26 diena, Ford-Lancing Airporte.

Įžanga i Aviacijos dieną bus tik 25 centai. Airportas atsidarys 11 val. ryte, o programą prasidės apie 1-ą val. po pietų. Taigi, kurie norite atsiveikinti su leit. F. Vaitkum ir paspausti jojo dešinė, atsilankykite i vieną ar antrą parengimą.

SLA. 6-TO APSKRICIO VALDYBOS SUSIRINKIMAS

Įvyks sereodoj, rugp. 29 dieną, Sandaros svetainėj

Nepaprastas SLA. 6-to apskričio valdybos susirinkimas įvyks trečiadieny, rugp. 29 dieną, 8 val. vakare, Sandaros svet.

Daug yra svarbių dalykų aptarti, ypač pradžioj naujo sezono. Visi valdybos nariai prašomi atvykti laiku. —N.

ENGLISH "Column"

Inspirational Concert given by Lithuanians at the World's Fair.

Sunday was a day of all days for the Lithuanian people. It happened to be Lithuanian Day at a Century of Progress. A concert was held at the Swift Bridge. It means that we have acquired recognition from one of the greatest orchestras in the world, the Chicago Symphony Orchestra, under the direction of Eric De Lamarter.

Approximately 5,000 people attended and had the pleasure of listening to such an enjoyable concert.

The first half of the program consisted of symphonic works of some of our great Lithuanian composers as Naujalis, Jokubėnas, and Karnavičius. These were being played for the first time here in America. Barbara Darlys, a well known opera star of the Chicago Grand Opera, and a medley of folk songs and dances composed by another of Lithuania's great composer, George Victor, made up the second half of the program conducted by Anthony Olis. J. Olšauskas accompanied himself on the zither-like Lithuanian "kanklės" and sang a Lithuanian song and then A. Vanagaitis and J. Olšauskas were heard in a duet. A group of Lithuanian children concluded the program with three famous Lithuanian folk dances, accompanied with the accordion, by A. Labanauskas and A. Shemeta.

All in all, the program was successful and was arranged perfectly. We must feel proud of the musical talent of our Lithuanians to be able to arrange such a marvelous program. Glenn Dillard Gunn of the "Chicago Herald & Examiner" hopes "that Dr. Stock or Dr. De Lamarter will repeat it during the forthcoming Winter series of subscription concerts".

He also writes "that Lithuanian music is advanced, a sophisticated and not necessarily national expression. For instance, the one movement symphony of Jokubėnas proved a markedly individual work, filled with thematic ideas of originality, couched in a polytonal idiom that suggested neither Stravinsky or Miaskowsky on the east nor Hindemith on the west".

He claims "Karnavičius creat-

ed a new expression in at least one of the movements of the suite which represented him, entitled the "Warrior's March". Herman Devries of "Chicago Evening American" classes young Jokubėnas' work, "a dramatic, vigorous, highly abstract composition suggestive of modern German influences".

Eugene Stinsen, of the "Chicago Daily News", writes, "that the workmanship throughout the work is of the finest quality and its structure is both well balanced and strong. It hews to its own line with enviable consistency and interest and the work may justly be placed alongside the fine examples of contemporary writing which the Chicago Symphony so consistently seeks to accumulate during its regular winter seasons."

His opinion on Naujalis symphonic poem, "Autumn" is that "there is a marked talent for the invention and the development of thematic material in the poem".

Here is hoping that our Lithuanian musicians and artists will continue to work as they have been working and that we may be able to find others among the Lithuanians, who will raise the name of Lithuania to its highest point.

Close-ups of Jaunoji Birutė (Town of Lake)

Members of Jaunoji Birutė of Town of Lake are anticipating spending their time at Riverview Park on Monday afternoon, August 27th.

Members of other branches are cordially invited to attend this outing. Information in regard to this outing will be available from any Town of Lake member. A marvelous and hilarious time is promised to every one who comes. So don't forget, August 27th, at Riverview Park.

Evidently, Paul Norkus must have been born with some traveling salesman's blood in him. This vacation, thus far, he has visited the following states: Ohio, Iowa, Indiana, Michigan, Missouri, and Wisconsin.

Wonder what the future has in store for this traveling youngster of our organization?

Miss Christine Kriščiunas has returned from her vacation trip as "fresh as-a daisy". Being full of vim, vigor, and vitality, she is prepared to continue her work at high school and also for our organization.

Heard that Tony Dikus is having the "time of his life" while vacationing at Camp Farr, Chesterton, Indiana. Hope you don't forget us back home, Tony?

Two of our musicians, John Bikus and Pete Pikturna, sure have made a name for themselves. They were heard to play "California, Here We Come" and ten thousand California visitors left for Florida. Probably, they don't appreciate good music!

Evidently, Miss Stephanie Lankauskas believes in the motto, "practice makes perfection". She has furnished us with a lot of entertainment by her piano playing and is always ready to accept for any occasion. She claims she has a surprise in store for us this coming season. Hope we don't have to wait too long.

Now, I will have to say "au revoir" to our friends and readers. Don't forget to follow our doings and whereabouts. We have some wonderful surprises and good times ahead of us. Anthony Plienis.

Our Trip To St. Joseph, Mich.

Some of the leading lights of the Town of Lake, Jaunoji Birutė journeyed to St. Joseph, Michigan via excursion on boat. These six brave voyagers report a very pleasant voyage although only the sky and water were visible for the three and one half hours that the trip lasted. Among those who faced the terrible hazards of the long water journey were Tony Plenis, "Peanuts", Estella Lourin, Johnny Bikus "Rubinoff", Lucy Diktas with her sister, Lillian, and Anna Nemunas.

While at St. Joseph, despite the numerous interesting sights, the House of David occupied most of our time. To really give you a description of that strange religious colony, would consume too much space. Therefore, I will merely content myself with remarking that if you ever have a chance to travel to St. Joseph, don't miss it.

The journey home was characterized by extremely rough water. Unable to take it, all with the exception of "Birute", dashed hither and thither searching for those much recommended lemons.

As the rapidly approaching shoreline drew closer, the valiant voyagers began to perk up.

The strains of Lithuanian melodies echoed through the huge boat from the throats of many of the K of L, who also made the trip. The lemons were forgotten as the travelers dragged their weary bodies from the dock to their various homes. —?...

PAŽANGA

Laisvos Minties, Mokslo ir Kritikos Menesinis Žurnalas
Kaina \$1.00 metams
Pusmetį 65 centų
Vienas No. 10 centų

PAŽANGA

3352S. Halsted St. Chicago, Ill.

KNITTING SHOP

Neria plonus ir storus vilnius...
Neriai vilnones pančiakas del motery ir vyru. Taisom senus svederius.

504 W. 33rd St., Chicago, Ill.
Phone Victory 3486

TEL. CALUMET 3277

J. J. Hartmanavičius

814 West 33rd St.

APDRADZIA (Inšurina) namus, biznius, rakandus, stiklus, automobilus ir visokį kita turta. Aprupina viską, kas paliečia apdradzia.

PADARO pirkimo, pardavimo, maino ir visokius kitus notarialius raštus.

PATARNAUJA, prie pirkimo, pardavimo ir mainymo namų ir kitų nuosavybių.

PRIGELBISTI prie suradimo pasakojant namų.
Trisdešimt metų patyrimo tuose reikaluose — užtikrina gerą patarnavimą.

GRABORIAI

Phone Lafayette 3572

J. Liulevicius

Graborius ir Balsamotojas Patarnauja Chicagoj ir apilinkis miestukuose.
Didelė graži Kopyčia pagrabams dykai.

4092 Archer Avenue, Chicago

Tel Yards 1138

Stanley P. Mažeika

Lietuvio Graborius

Automobilius galima gauti visokiems reikalams.

3319 So. Lituanica Ave. Buv. Auburn Ave., Chicago.

ADVOKATAI

JOSEPH J GRISH

Lietuvio Advokatas

4631 So. Ashland Ave. Tel. Boulevard 2800
Rez. 6515 So. Rockwell St. Tel. Republic 9723

OLIS ir VASALLE

ADVOKATAI

134 No. La Salle St., Suite 1308, Chicago, Illinois.
Vakarais tik Subatomis
3252 So. Halsted Street
Tel. Calumet 6945.

LIETUVIAI GYDYTOJAI (Amerikos Liet. Daktarų Draugijos Nariai)

Tel. Republic 2266—Hemlock

Dr. K. Drangelis

DENTISTAS
2403 West 63rd Street
Kampas 63rd ir Western Ave.

Phone Canal 6122

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West 22nd Street (Cor. Leavitt St.)
Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v. Ned. ir Sereodomis pagal sutartį. Rez.: 6628 So. Richmond St. Tel. Republic 7868.

Dr. P. Z. Zalatoris

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofiso valandos: 10:30 iki 12 val. rytais 1 iki 3 val. po pietų 6 iki 9 val. vakarais.

Sekmdieniais: 9 iki 12 val. rytais

Ofisas: 1821 So. Halsted Street

Telefonas Canal 0257

Rezidencija: 6600 So. Artesian Avenue

Telefonas Prospect 6659

DR. STRIKOL'S

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofisas: 4645 So. Ashland Avenue

Ofiso valandos: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.

Nedėliomis pagal sutartį. Ofiso Tel: Boulevard 7820

Namų Tel: Prospect 1930

Phone Victory 2514

Dr. A. J. Zimontas

Seniausias Lietuvio

DENTISTAS

3252 South Halsted Street

Phone Grovehill 1595

Ofiso Valandos: Nuo 9 iki 11 rytu; nuo 2 iki 4 p. p.

ir nuo 7 iki 9 val. vakare.

DR. A. L. YUŠKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2422 West Marquette Road

Cor. 67th St. ir Artesian Ave. CHICAGO, ILL.

Šeštadieny ir Trečiadieny po piet pagal sutarimą.

Phone 7942

DR. C. Z. VEZELIS

DENTISTAS

4645 So. Ashland Ave.

arti 47th Street

Valandos nuo 9 iki 8 vakare

Sereodoj pagal sutartį.

LIETUVIAI GYDYTOJAI

Dieną ir naktį Telefonas:

Boulevard 5914.

DR. S. NAIKELIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Valandos: Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 8:30

Nedėliomis nuo 10 iki 12 diena

Ofisas ir Rezidencija 3335 So. Halsted St.

Chicago, Ill.

A. K. Rutkauskas, M. D.

4442 South Western Avenue

Tel. Lafayette 4143

Dr. Karl Nurkat

Gydomos Akių Ligos.

Akiniai pritaikomi atsakančiai.

Valandos nuo 7 iki 8 vakare, išskiriant Antradienį ir Sekmdienį.

2201 W. 22nd St.—Cermak Rd.

Telefonas Canal 6122.

Ofiso Tel. Boulevard 5913

Rez. Tel. Victory 2343

Dr. Bertash

756 W. 35th Street

Cor. of 35th and Halsted Sts.

Ofiso valandos nuo 1-3; 6:30 - 8:30

Nedėliomis pagal sutartį.

Tel. REPUBLIC 0098

DR. A. J. MANIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Valandos: Nuo 2 iki 5 val. diena

Nuo 7 iki 8 val. val.

3003 W 5th Street